

Proti žalobě na zaplacení kupní ceny ze splátkového obchodu namítl žalovaný neplatnost kupní smlouvy podle § 879 č. 4 obč. zák. tvrdě, že jen z neznalosti dal se pohnouti ke koupi zboží, jehož cena jest nepoměrně vyšší, než za jakou lze zboží jinde koupiti, jak se po uzavření smlouvy o tom přesvědčil. **P r v ý s o u d** přikloniv se k této námitce žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že k neplatnosti smlouvy ve smyslu § 879 č. 4 obč. zák. se vyžaduje kromě nezkušenosti na straně kupitelově a nepoměru mezi skutečnou hodnotou věci a její kupní cenou také ještě úmyslné uvedení v omyl kupujícího prodávatelem. Zákon nevyžaduje takového uvedení v omyl jedné smluvní strany druhou, nýbrž stačí vykořistění. Lichvář využít k svému obohacení situaci, již nemusil sám vyvolati, která mu však je známa nebo musí býti známa (Klang, Komentář II. svazek, str. 204). K neplatnosti smlouvy dle § 879 č. 4 obč. zák. ovšem nestačí, že žalovaný neměl zkušeností a že tu byl nápadný nepoměr mezi jeho plněním a vzájemným plněním žalobcovým, nýbrž bylo kromě toho ještě třeba, by žalobce vědomě a úmyslně těžil z nerozváženosti a z nezkušenosti smluvníka v příčině obchodu, o nějž šlo (rozh. č. 1725, 11044 Sb. n. s.) Nižší soudy však toto vše zjistily, obzvláště, že skutečná cena koupených věcí nebyla známa, že tu je nápadný nepoměr mezi jeho plněním a vzájemným plněním žalobcovým a že žalobce vykořistil neznalost a nezkušenost žalovaného. Tím byla zjištěna skutková podstata § 879 č. 4 obč. z. a může se žalovaný domáhati neplatnosti kupní smlouvy.

Čís. 15621.

Pořad práva.

Jde o nárok soukromoprávní, byl-li žalobce kopnut vojenským koněm cválajícím městskou obcí.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1936, R II 385/36.)

Žalobkyně se na žalovaném Československém státě domáhá náhrady škody, jež jí byla způsobena kopnutím koně vojenského jízdního oddílu, jenž kolem ní cválal. **P r v ý s o u d** odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. **R e k u r s n í s o u d** nevyhověv námitce nepřipustnosti uložil prvnímu soudu, aby o žalobě věcně rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

K opodstatnění žalobního nároku přednesla žalobkyně po stránce skutkové, což jest pro rozhodnutí jedině podstatné, že byla zraněna na ulici ve Z. kopnutím koně, jenž jako část vojenského jízdního oddílu

kolem ní cválal. Žalobu opřela výslovně o předpis §§ 1295 a 1320 obč. zák. Nejvyšší soud dovodil v obdobném případě, uveřejněném pod čís. 12371 Sb. n. s., na nějž lze stěžovatele odkázati, že nárok na náhradu škody způsobené vojenským koněm, jenž nebyl náležitě opatřen, jest nárokem povahy soukromoprávní, na nějž se vztahují předpisy § 1338 o. z. Rozhoduji proto o něm řádné soudy příslušné podle předpisů jurisdikční normy, nikoli soud příslušný podle předpisů zákona čís. 4/18 Sb. z. a n., jež předpokládají, by byl proti státu uplatňován nárok povahy veřejnoprávní (Sb. n. s. čís. 10255, 12371).

Čís. 15622.

I když kupní cena za prodanou věc byla zaplacená, lze namítnouti započtením protipohledávku ze správy pro vady téže věci proti jiné zažalované pohledávce.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1936, Rv II 1127/34.)

Proti žalobě na zaplacení nedoplatku kupní ceny za dodaný nábytek namítl žalovaný mimo jiné započtením pohledávku ze správy pro vadu ložnice před tím dodané a zaplacené. Námitku tu považoval žalobce za neodpodstatněnou již proto, že kupní cena za ložnici byla již žalovaným zaplacená, neboť žaloba se týká nedoplateků za jiný nábytek. P r v ý s o u d uznal započtením namítanou pohledávku důvodem po právu a žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání. D ů v o d y: Nebylo třeba se obíratí otázkou, zda zažalovaný nedoplatek se týká posledních dvou ložnic dodaných žalobcem žalovanému, tedy jiných než té, jež byla podle tvrzení žalobce již zaplacená a které se týká výtka vadnosti započtením uplatňovaná, nebo šlo-li snad o jeden celkový dodávkový obchod, z něhož kupní cena není posud úplně zaplacená, vždy jde o skutečnost pro rozhodnutí rozepře nepodstatnou, neboť § 933 obč. zák. stanoví výslovně, že uplatňování námitkou zůstává nabyvateli vyhrazeno, když v šestiměsíční lhůtě u movitostí oznámí prodávateli vady. Zákon nestanoví, že by toto uplatňování námitkou bylo vázáno na podmínku a bylo možné jen, dokud kupní cena není zaplacená. Tvrzení, že při zaplacení kupní ceně nemá námitka již významu, je pouze úvaha o praktické ceně takové námitky a nedotýká se její přípustnosti, a lze v tom směru jen podotknouti, že je věcí příjemcovou, dá-li v případě, že kupní cena je již zaplacená, přednost včasné žalobě, nebo chce-li počkati, až bude moci své nároky uplatniti námitkou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Především lze poukázati na odůvodnění napadeného rozsudku. Podle § 1416 obč. zák. mohl žalobce pokládati nedoplatek nejstaršího účtu ze dne 19. července 1932 za vyrovnaný postupnými platbami žalovaného počínajícími 8. srpnem 1932. Tato okolnost však nebrání, aby za-